

Pam mae angen y prosiect?

Ym mis Ebrill 2019, y Senedd yng Nghymru oedd y Senedd gyntaf yn y byd i gyhoeddi argyfwng hinsawdd. Er mwyn arwain y ffordd o ran gweithredu ar yr argyfwng hinsawdd yng Nghymru, mae Llywodraeth Cymru wedi ymrwymo i sicrhau sector cyhoeddus carbon niwtral erbyn 2030. Cynllun Cyflenwi Strategol Datgarboneiddio GIG Cymru, a gyhoeddwyd yn ddiweddar, yw'r cyfrwng i gyflawni'r nod hwn o fewn y GIG. Mae Llywodraeth Cymru hefyd wedi datgan ei huchelgais ar gyfer allyriadau nwyon tŷ gwydr sero net ar gyfer pob sector erbyn 2050.

Dyluniwyd pecyn cymorth Effaith Werdd ar gyfer Iechyd Coleg Brenhinol yr Ymarferwyr Cyffredinol yn 2014 ar gyfer meddygon teulu. Er bod llawer o'r cynnwys yn gyffredinol, mae rhai gweithredoedd yn cyfeirio at gynlluniau yn Lloegr nad ydynt ar gael yng Nghymru. Mae pecyn cymorth tebyg hefyd ar gael ar gyfer practisiau deintyddol.

Rydym wedi nodi bod angen fframwaith cynaliadwyedd amgylcheddol a chynllun dyfarnu sy'n berthnasol i bob contractwr gofal sylfaenol ac sy'n seiliedig ar ôl troed cydweithredol/clwstwr yn bwrpasol i gyd-destun Cymru. Mae'r gwaith yn cyd-fynd â pholisïau cenedlaethol gan gynnwys Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.

Beth yw cwmpas y prosiect?

- Fframwaith cynaliadwyedd amgylcheddol pwrpasol a chynllun dyfarnu wedi'i alinio â Chynllun Cyflenwi Strategol Datgarboneiddio GIG Cymru sy'n croesgyfeirio camau gweithredu o fewn pecyn cymorth Effaith Werdd ar gyfer Iechyd presennol Coleg Brenhinol yr Ymarferwyr Cyffredinol ac yn cyfeirio at nodau perthnasol Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol a Datblygu Cynaliadwy'r Cenhedloedd Unedig.
- Bydd cynllun peilot yn cael ei ddefnyddio i brofi dichonoldeb y fframwaith drafft.
- Unwaith y caiff ei werthuso, bydd y fframwaith yn offeryn i gontractwyr annibynnol gofal sylfaenol ei ddefnyddio yn eu practisiau unigol (practis cyffredinol, fferylliaeth gymunedol, deintyddiaeth, optometreg) i gychwyn.
- Yn y tymor hwy, bydd y cynllun yn cael ei adolygu a'i ddatblygu ymhellach i ganiatáu i gamau gael eu cymryd ar lefel gydweithredol, clwstwr a bwrdd iechyd.
- Bydd y cynllun yn cynnwys cydweithio â phartneriaid a chyrrff proffesiynol allweddol yng Nghymru wrth ei ddatblygu, drwy sefydlu Grŵp Arbenigol.

Pwy fydd yn cyflawni'r prosiect?

Arweinydd Iechyd y Cyhoedd: Angharad Wooldridge/ Victoria Hannah
Arweinydd Ymgynghorol Iechyd y Cyhoedd: Sian Evans
Tîm y prosiect: Tracey Lucas a Nicholas Gregory

Targedau cyflawnadwy allweddol

Mae targedau cyflawnadwy fesul cam yn cynnwys:

- Cam 1 - Cwmpasu cychwynnol i benderfynu ar gamau gweithredu drafft o fewn y fframwaith pob contractwr Datblygu'r broses asesu a dyfarnu.
- Cam 2 - Sefydlu Grŵp Arbenigol sy'n cynrychioli'r ystod eang o ofal sylfaenol. Mireinio'r fframwaith yn seiliedig ar adborth gan y Grŵp Arbenigol.
- Cam 3 - Comisiynu SOS-UK i ddatblygu'r plattform ar-lein ac archwilio'r dystiolaeth a gyflwynir yn flynyddol.
- Cam 4 - Treialu'r fframwaith, gwerthuso'r defnydd ohono, a'i ddatblygu ymhellach ar gyfer ei gyflwyno'n genedlaethol.
- Cam 5 - Cyfathrebu a chodi ymwybyddiaeth ar draws y 4 contractwr gofal sylfaenol annibynnol.
- Cam 6 - Cyhoeddi a lansio'r cynllun yn genedlaethol.
- Cam 7 - Adolygu'r cynllun ar gyfer camau gweithredu ar lefel gydweithredol, clwstwr a bwrdd iechyd.
- Cam 8 - Adolygu a datblygu'r fframwaith yn barhaus mewn cydweithrediad â Grŵp Arbenigol.

Canlyniad/Meini prawf llwyddiant:

- Gofal sylfaenol carbon niwtral yng Nghymru erbyn 2030.
- Mwy o weithredu ac ymwybyddiaeth gan randdeiliaid, arweinwyr polisi a chontractwyr gofal sylfaenol wrth ymateb i'r argyfwng hinsawdd gan weithio tuag at wasanaethau carbon niwtral a chynaliadwy.
- Gweithio mewn partneriaeth effeithiol a hirhoedlog.
- Datblygu cynllun effeithiol, gyda chamau gweithredu hirdymor perthnasol y gellir eu cyflawni gan ofal sylfaenol yng Nghymru.
- Derbyn y cynllun ar lefel practis unigol ac ar lefel cydweithredol/clwstwr.

Pryd fydd y prosiect yn cael ei gyflawni?

Cam 1 - Ch2, 2021; Cam 2 - Ch2 a Ch3, 2021; Cam 3 - Ch3, 2021; Cam 4 - Ch4, 2022; Cam 5 - Ch4, 2022; Cam 6 - Ch1, 2023; Cam 7 ac 8 - *I'w gadarnhau*

Risgiau

Gallai Covid 19 dynnu adnoddau; gallai amseru olygu bydd y cyfle hwn yn cael ei golli a'i ddarparu mewn mannau eraill; gallai Proses Newid Sefydliadol (OCP) yn y dyfodol effeithio ar gapasiti mewnol Iechyd Cyhoeddus Cymru.